

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФОРМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

В. Ю. Чалий, В. С. Хміль

Пріоритетним напрямком роботи кожного педагогічного закладу вищої освіти є підвищення якості освіти через використання інноваційних технологій на заняттях і позааудиторно. Тому сучасний педагог повинен досконало володіти знаннями щодо таких технологій і успішно застосовувати їх на своїх заняттях. Педагог, використовуючи сучасні технології, може удосконалювати не лише фізичні якості, а також розвивати творчий потенціал студентів. Однак, на сьогодні виникла вимушена карантинна соціально-економічна ситуація в Україні і в системі освіти, тому традиційні форми здобуття освіти й моделі навчання не можуть повною мірою задовольнити потреби в освітніх послугах. Вирішення такої проблеми можливе через пошук нових форм освіти, однією з яких є дистанційне навчання, що увійшло в XXI століття як найбільш перспективна, синтетична, гуманістична, інтегральна форма освіти [3, 5].

Для підвищення якості освіти в галузі фізичної культури і спорту [4], забезпечення її мобільності, привабливості, в умовах карантину, вимагає подальшого вдосконалення організації освітнього процесу у закладах вищої освіти та передбачає використання інформаційно-комп'ютерних технологій, інтерактивних методів навчання й мультимедійних засобів і впровадження електронних засобів навчання, комп'ютерних навчальних програм [1, 2, 3]. Провідним у використанні можливостей інформаційних технологій для підвищення якості професійної підготовки фахівця [4] і розвитку особистості студента в системі освіти є дистанційне навчання, за допомогою якого можна вибудувати для кожного студента індивідуальну траєкторію навчання, що особливо актуально для освіти в галузі фізичної культури і спорту.

Щодо використання дистанційного навчання у підготовці фахівців з фізичної культури і спорту [9] окреслено окремі технології (кейс, ТВ, мережеві), методи (асинхронний і синхронний), засоби (технічні і програмні) дистанційного навчання; переваги та недоліки дистанційного навчання. Однак спеціальних досліджень не проводилось.

В Україні із 12 березня 2020 року запровадили карантин по всій території з метою недопущення розповсюдження нового коронавірусу. До 24 квітня призупинено навчання в закладах вищої освіти, середньої та дошкільної.

Для занять із фізичної культури, фізичного виховання, підвищення спортивної майстерності (футбол), спортивно-педагогічного вдосконалення (футбол) в Харківському

коледжі Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради використовують класну кімнату від Google (Google Classroom) – хмарний сервіс. Тобто, за наявності комп'ютеру, ноутбуку або мобільного пристрою з доступом до інтернету, викладачі та здобувачі освіти можуть будь-якої хвилини долучитися до онлайн-класу. Завдяки додатку можна: надсилати матеріали всім студентам одразу, дистанційно; збирати роботи онлайн; бачити статистику виконання; створювати анкетні опитування; планувати час розсилки завдань тощо.

Під час карантину за допомогою дистанційного навчання формується здоров'язберезувальна компетентність – здатність здобувача освіти застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язберезувальних компетентностей, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей; інформаційно-комунікаційна компетентність – здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань.

Визначимо етапи формування інформаційної компетентності під час дистанційного навчання: пошукова робота із джерелами інформації відповідно до визначених освітніх завдань; вибірка й первинне оброблення інформації; опрацювання інформації й прийняття рішення на її основі; виклад інформації у вигляді виконаного завдання.

Окрім цього під час спільних відео конференцій у програмі Zoom студенти удосконалюють комунікативну компетентність – здатність особистості застосовувати в конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають онлайн, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями [6].

Також формується міжпредметна компетентність – здатність студента застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, що належать до певного кола освітніх компонентів [6].

Перевагами дистанційної освіти є: екстериторіальність, зекономлений час на занятті, урахування індивідуальних психологічних особливостей (сприйняття, пам'ять, мислення), індивідуальний темп навчання, створення комфортних умов для студентів (комфортна обстановка вдома) і викладачів (вносить матеріал в базу даних 1 раз, а користується поки не зміниться програма, отримує оцінки на веб-сайт, виконані завдання на електронну пошту), наглядність, індивідуальна спрямованість навчання (різномірні завдання), можливість перевірити теоретико-методичні знання студентів всієї групи, можливість покращити оцінку з фізичної культури [2].

Одним із найважливіших складників дистанційного навчання є система контролю знань. Система дистанційного навчання, надає великі можливості із створення тестів та

проведення тестування. Програма дозволяє створювати тести, що містять різні способи постановки тестових завдань, включаючи графічні. Поряд із цим створена зручна система адміністрування при проведенні тестів. У звітах викладач може переглянути успішність окремого студента, групи й подивитися статистику успішності студентів по конкретному тесту, проаналізувати складність питань конкретного тесту й подивитися статистику відвідування студента.

Необхідно сказати і про недоліки дистанційного навчання до яких можна віднести: відсутність безпосереднього контакту студента і викладача; велику трудомісткість і необхідність значних матеріальних витрат при розробці дистанційних курсів; складність внесення оперативних змін до освітнього контенту; необхідність формування додаткової мотивації й самостійності у студентів; висока залежність від якості роботи Інтернету та технічної підтримки систем; відсутність достатньої кількості ІТ-фахівців у сфері дистанційного навчання.

Таким чином, зауважимо, що майбутнє освіти все ж за змішаними формами навчання, де поряд із дистанційними формами, повинні бути й форми практичних занять аудиторно в закладах вищої освіти, тому що одним із найбільш важливих факторів, що впливають на успіх навчання студентів у ЗВО, є викладач. Не можна опанувати раціонально техніку рухів на відстані, навіть використовуючи найсучасніші спортивні прилади та комп'ютеризовані тренажери, відеофільми та відеоролики із зображенням вірцевого виконання техніки рухів. Безсумнівно, нове мультимедійне освітнє середовище є перевагою в удосконаленні освітнього процесу, однак лише досвідчений викладач може навчити раціональним руховим і тактичних діям, розкрити індивідуальність студента і поставити ідеальну техніку рухів тощо.

Отже, із зазначеного вище можна дійти таких висновків, що дистанційне навчання надає студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчості, знаходження й закріплення різних професійних навичок, а викладачам дозволяє реалізовувати принципово нові форми й методи навчання; застосування елементів та технологій дистанційного навчання за умов традиційних форм організації освітнього процесу дає стимул до впровадження сучасних технологій навчання в систему підготовки фахівців із фізичної культури і спорту; використання у професійній підготовці фахівців із фізичної культури і спорту в закладах вищої освіти спрямоване на формування особистості, конкурентоспроможної та здатної до безперервної дистанційної фізкультурної освіти цієї галузі. Запровадження елементів дистанційного навчання в систему освітньо-професійної підготовки фахівців із фізичної культури і спорту, дасть можливість скоротити кількість

аудиторних годин на вивчення теоретичного матеріалу, і натомість, збільшити кількість часу на користь практичних занять із спортивно-педагогічних дисциплін.

Таким чином, зважаючи на відсутність ґрунтовних розробок у галузі, актуальною є необхідність проведення комплексних досліджень у напрямку дистанційного навчання майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту в закладах вищої освіти.

Література:

1. Дистанційна освіта. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita>
2. Положення про дистанційне навчання. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
3. Зміни до Положення про дистанційне навчання. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0923-15>
4. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>
5. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p>
6. Закон України Про освіту. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Драгнєв Ю.В. Інформатизація професійної освіти майбутнього вчителя фізичної культури. *Педагогіка, психологія та медикобіологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2012. № 2. С. 33-35.
8. Клопов Р.В. Інформатизація вищої фізкультурної освіти. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2007. № 4. С. 3-7.
9. Сущенко А.В. Інформаційно-комунікаційні технології і засоби навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту. *Вісник Запорізького національного університету. Серія «Фізичне виховання і спорт»*. 2012. № 1 (7). С. 104-111.
10. Hadiullina R.R., Chinkin A.S., Using the distance learning in higher education of physical culture. *Announcer of Russian Peoples' Friendship University, a series of «Informatization of Education»*. Vol.4, 2014. available at: http://193.232.218.45/vestnik.aspx?id=2012_4 (accessed March 17, 2015).